

(Ankarada çıkan "Yeni Gün" gazetesinin 68-448 numaralı nüshasından iktibas edilerek, Bulgaristan Komünist (dar sosyalist) Partisinin Türkçe gazetesi olan "ZİYA"nın 19.I.1921, 26.I.1921, 2.II.1921, 9.II.1921 tarihli nüshalarında neşredilmiştir.)

Birinci Kısım

Siyaseti umumiye

1. Bugünkü hükümetlerin kâffesi, en demokrat, en müsavatperver ve hâkimiyeti, efradı milletin umumuna teşmil etmeğe ziyade taraftar olanlar dahi dahil olmak üzere, en müsavatperver cemiyetler, şerai-i içtimaiye ve vesaiti istihsal ve maişette hergamane bir müsavatsızlığı ve mülkiyeti şahsiyeyi kabul ve terviğ etmiş olduklarından dolayı, sunuf-i güzideenin bilâkaydu şert hâkimiyetine ve fukarai kâsibeden ibaret olan ekseriyeti milliyenin bunlara mutavaat ve esaretine müncer olmaktadır. TKF, hâkimiyeti milliyeyi rençber, asker, amele ve erbabi ^{devrattan} ibaret olan milletin ekseriyetine irce için vâsi teşkilâtı mahalliye ve en yüksek devlet teşkilâtına kadar bilumum umuru hükümette bu ekseriyeti milliyenin vazûlyed bulunmasına çalışacaktır.

2. Hakikatte sermayenin ve güzide sınıflar hâkimiyetlerini vücuda getirdiği demokrat hükümetler bu mahiyeti hakikiyyelerini setr ederek umumun hâkimiyetini tesis iddai riyakâranesinde buldukları halde, TKF RFSC-nin tatbik ettiği esaslar daire sinde şerai-i içtimaiyede müsavat hâsıl olarak hiç bir sınıfın diğerine tahakkümü imkânı kalmayınca kadar, hukuku hâkimiyeti rençber, amele, asker, köylü ve erbabi devratta hasretmek ve hayatı cemiyette tufeyli bir hayat yaşayan güzidegânın hukuku,

siyasiyesini kasır ve tahdüt etmek taraftarı olduğunu mütefahhi-
ren ilân eder.

3. Meşrutiyet hükümetleri, hürriyeti içtimaiye, hürriyeti mat-
buat, hürriyeti ittibat gibi, hayati cemiyette iştiraki umumiyet te-
min ve teşkil eden hürriyetleri yalnız lafzan ve şeklen tesis edebilir
Çünkü gerek idareî teşkilâtın daima güzide bir sınıf elinde ve
onun makasıt ve menafine merbut bulundurulması ve gerek erba-
bî mesâinin daima fakir ve esir olmaları, bu hürriyetlerden
fiilen istifadelerine imkân bırakmaz. TKF fukarâi kâsibenin bu
hürriyetlerden müstefit olmasını vâsi mikyasta temin ve ser-
mayedarlarla güzide sınıf elinde bulunan vesaiti neşriye ve ta-
tab'iyeyi tabii onların teşkilâtına tevdi etmek suretiyle ekseriyeti milli-
yenin ihtiyacı tekâmülünü temin edecektir.

4. Meşrutiyet ve demokrasi hükümetleri asırlardan beri
cins, mezhep ve millet tefrik etmaksizin müsavat ilân etmiş ol-
dukları halde, sermayenin tehakkümü hiçbir yerde ve hiçbir zaman
tesisi müsavata imkân bırakmamış ve bilâkis sermaye işletmek
ve muhtekirane temettü temin etmek için her gün yeni sahalara
aramakta olmasından dolayı emperyalizim denilen tasallüt siyase-
ti vücûde gelerek birçok ırklar ve milletler tazyik ve imha edilmiştir.
TKF, bütün içtimaiyatı beşerde şerâiti müsaviye vücû-
de getiren cihan inkilâbının umdelerini kabul ederek, aile haya-
tına kadar bilumum şerâiti içtimaiyede müsavatı tesise çalış-
maktadır.

5. TKF intihabatta ekseriyeti milliye ait iradenin kemal-
vuzuh ile tecellisi esasını kabul ettiği gibi, kuvvâi devletin
teşriî ve icraî kısımlarına tefriki suretiyle müessesatı inti-
habiyenin haktan uzak kalmasını tashih ederek, teşriî ve icraî
salâhiyetleri doğrudan doğruya ekseriyet milliye mümnesilleri-
nin elinde bulundurmak ve icra vekillerininin mesuliyetini daha
sıkı temin etmekle beraber, mümnesillerin de dâire-i intihabiy-

yelerince geri çağrılabilmesi suretiyle mesuliyetlerini tesis etmek taraftarıdır.

6. TKF, idare teşkilâtının da, esas olarak vilâyet, kaza ve nahiyeye gibi cüz-ü idarâlerin köyden başlayarak, aşağıdan yukarıya doğru, bilintihab teşekkül eden mahallî şûrâ heyetlerine bırakılmasını ve Büyük Millet Meclisine merbut müteselsel bir halk teşkilâtının hâkim olmasını tervic eder.

7. TKF, orduyu sahibi servet sınıfların bir âleti menzilesine inâiren ve onu hukuku siyasiyeden menederek milletin sınıfları arasından ayıran meşrutiyet kaidelerini reddederek, umum efradî milletin kapitalizm ve emperyalizm aleyhinde mücadeleye mecbur olduğu ve efradî askeriyenin, reñber, amele, köylü ve erbabi tacarat ile birlikte aynı hukuku siyasiyeye malik bulunduğu umdesini kabul eder.

8. TKF kırtasiyeciliği izale etmek için bütün kuvvetiyle mücadeleye azmetmiştir. Halk zümreleri arasında seviyeyi irfanın yükselmesine, ve reñber, amele ve işçiler arasında idare başına geçmek için müstait olanları yetişmesine intizaren, şimdilik usulde kesbi-ihhtisas etmiş olanlardan istifade etmeği zaruri görmekle beraber, şûrâlar âzasından her birinin devlet umurundan bir şubede iştigal ve diğer şubatta tecrübe yaparak bütün umura vakıf olmak mecburiyetini ve bütün işçi sınıfının teâricen devlet umurunu teâvire eliştirilmesini halk kitlelerinde seviyeyi irfanın yükselmesiyle devlet kuvvetinin ilgasına müteveccih mesai cümlesinden adeder.

eski

33 Münasebatı Milliye

9. TKF Türkiyede sâkin olan bütün milletlerin, evvelâ sınıfî güzide ve eshabî arazi idaresindeki hayati esareti ilga için mücadeleye iştirak etmeleri, saniyen Avrupa emperyalizmine karşı ilân ve bugüne kadar idare edilen mücahedatta fiilen ve ru-

hen ittihat eylemeleri şartıyla, hukuku mütesavvisine taraftardır.

10. Tazyık altında bulunan bütün milletleri ve onları tazyık etmekte olan memleketlerdeki işçileri, TKF, hukuku mütesaviye malik ve müstemlekelerin mukadderatını istedikleri veçhile halletmeğe salâhiyettar addeder.

11. Milletler arasında hakiki ve müstakil ittihadın temini husulü için, TKF, şurâ usulünü kabul eden devletlerin mütakabilen istiklâllerine hürmetkâr olmak üzere ~~rabtu-ı ittihad~~ ^{terâbi-i itilâf} ve muhadenetle birleşmelerini ve teşriki mükarrerat eylemelerini kabul eder.

12. TKF, milletlerin teferrüt arzularını takbih ve diğerlerini tahtı tazyıkında bulunduran mületlerin işçilerini, saadeti beşşeriyyeyi imha eden bu gibi ihtirastan tenzih eder.

Umuru Askeriye

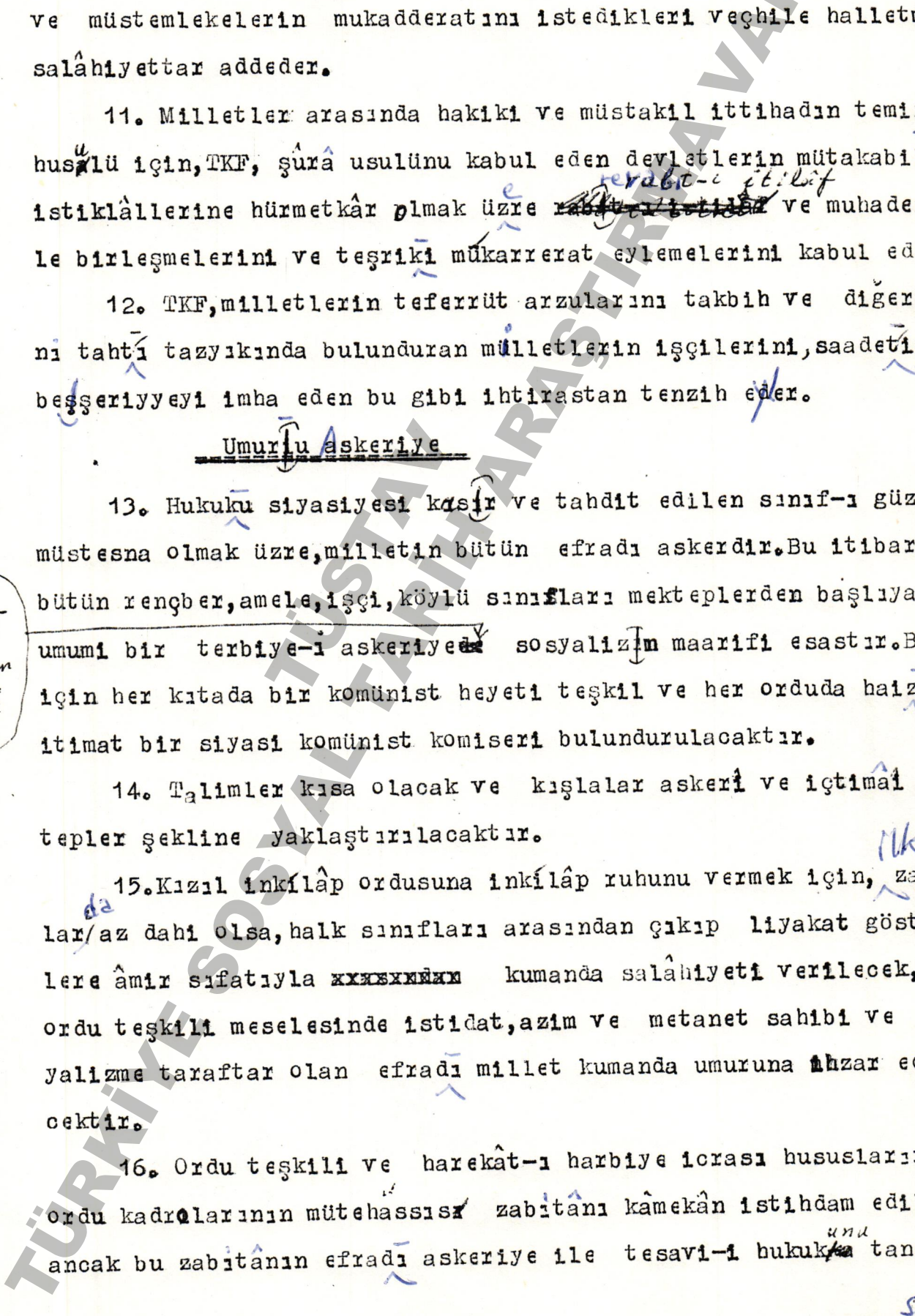
13. Hukuku siyasiyesi kasır ve tahdit edilen sınıf-ı güzide müstesna olmak üzere, milletin bütün efradı askerdir. Bu itibarla, bütün rençber, amele, işçi, köylü sınıfları mekteplerden başlıyan umumî bir terbiye-i askeriyede sosyalizmin maarifi esastır. Bunun için her kıtada bir komünist heyeti teşkil ve her orduda halizi itimat bir siyasi komünist komiseri bulundurulacaktır.

ile yetiştirilecektir. Ancak talim ve terbiye-i askeriyede

14. Talimler kısa olacak ve kışlalar askerî ve içtimai mektepler şekline yaklaştırılacaktır.

15. Kıvıll inkılâp ordusuna inkılâp ruhunu vermek için, zamanlar/az dahi olsa, halk sınıfları arasından çıkıp liyakat gösterebirelere âmir sıfatıyla ~~xxxxxxx~~ kumanda salâhiyeti verilecek, ve ordu teşkili meselesinde istidat, azim ve metanet sahibi ve sosyalizme taraftar olan efradı millet kumanda umuruna ~~ahzar~~ ^{ihzar} edilecektir.

16. Ordu teşkili ve harekât-ı harbiye icrası hususlarında ordu kadrolarının mütehassıs zabitanı kâmekân istihdam edilecek ancak bu zabitanın efradı askeriyeye ile tesavi-i hukuk ^{unu} tanıması

ve amirlik hakkının yalnız vezâif-i askeriyede kumandaya münhasır olduğunu bilmesi temin oluacaktır.

17. Kumandanların sureti intihabatı meselesi kıtaatı askeriyenin seviyesi irfanına müteallik olduğundan, intihablarda isabet imkânının husulüne kadar usul-ütâyin ifa edilecektir.

Umur-u
Umumi Adliye

18. TKF, muhakiminin müteadit derecatını, ve izale-i hukuktan başka faidesi olmayan bi-lüzum usul ve teşrifatı kâmilten ilga ederek, halk arasından müntehab ve muvakkat adil heyetlerine ve bir dereceden ibaret müstakil muhakemelere taraftardır.

19. TKF, ceza hususunda mücrimden ziyade, onu ikai cürme sevkeden esbab ve müessirat ile mücadele etmek esasını umde-i adalet olarak kabul ettiğinden, tevbih-i içtimai cezasını tesise hapis yerine ^{su'iyet} mecburiyi, hapishaneler yerine terbiye müesseselerini ikame etmeğe çalışacaktır.

20. Maarifte TKF'nin gayesi, heyet-i içtimaiyede sınıfın ilgasına, beşeriyetin şerait-i içtimaiye ve esbab-ı maişette tesavvüsüne, ve komünist beşeriyetin terakki ve tekamülüne ^hadım olacak teceddüdatı tatbik etmektir.

21. Bilumum işçi ve köylünün komünist esasatını tahsil edebilmesi için müessesat vücuda getirmekle beraber, komünist sureti katıyyede tesis edilecek efsali yetiştirmeğe çalışacaktır.

22. Tahsil ve terbiye meccani, umumi ve fennidir.

23. Çocuk bahçeleri, ana mektepleri leyli olarak teksir olunacaktır.

24. Kadınlar ve erkekler için, komünist heyet-i içtimaiye ^{ye} ^â ^â ihzarı maksadiyle (mesâi mektepleri) tesis olunacaktır.

25. Bütün okuyanlara yemek, elbise, kundura, kitap ve levazım-ı tedrisiye devlet hesabına ita olunacaktır.

26. Muallimler ordusu, maarif ameleleri ordusu halinde ve komünist efkârı ile mebu olarak ihzar edilecektir.

27. Maarif-i milliye şûraları faaliyete sevk olunarak, okuyup yazma bilenler mecburi surette ve seferberlik usulüyle hizmete celb ve muallimler ordusu bu suretle teşkil olunacaktır.

28. Okuyup yazma öğrenmek yahut malûmatını tevsi etmek maksadıyla müracaat edecek işçi ve köylüye her suretle muavenet olunacak, ve umumî dersler, müfîd sinemalar, yaşlı adamlar için mektepler, kütüphaneler, halk darülfünunları açılacaktır.

29. Onyedî yaşından yukarı olanlar için, umumî terbiye ile beraber, sanayi tedrisatının tevsiine çalışılacaktır.

30. Âli mektepler, dersleri öğrenmek arzusunda bulunan her ferde küşat bulundurulacak ve mekâtibi âliyede tedrisatta bulunabilecek âlim ve mütefennin zevat bu işle tanzif ve talebe arasındaki sun-i farklar ref-i ve ilga edilecektir.

31. Eşhas yedinde bulunan hazaini tedrisat kâmilî heyet-i iğtimâiye namına zabt ve müsadere olunarak umumun istifadesine vazı olunacaktır.

~~32.~~

Umur-u Diniye ve Mezhebiye

32. Umur-u diniye ve mezhebiyede TKF'nin mesleği hissiyatı diniye ve mezhebiyeye ihtiram etmektedir.

33. İslâmiyetin sosyalizmi tamamiyle tesis eden esasları neşir ve tamim olunarak, komünistliğin bir fazileti diniye ve ahlâkiye olduğu ispat edilecektir.

Umur-u İktisadiye

34. TKF, bilhassa şeraiti iktisadiyede müsavatın hâdimidir. Binaaleyh, bütün vesait-i istihsaliye, erbab-ı sâ'i ve amelin mülkiyet-i müşterekesi şekline ifrağ edilecektir.

veçhile

35. Memlekette kuvve-i istihsalîyenin her ~~veçhile~~ tezyidi, ziraat ve sanayi hususlarında terakkîyat-ı fenniyyenin tatbiki suretiyle, ahalinin vâsi mikyasta temin-i ihtiyacına ve müte-saviyen her ferdin fevaid-i medeniyetten azamî istifade etmesi-ne ihtimam olunacaktır.

36. Memleketimizde büyük şubât-ı iktisadiye mevcut olmamakla beraber, TKF, mühüm şubât-ı bir araya toplayarak istihsalâtı te-merküz ettirmeye ve menab-ı servet memlekettten azamî istifade etmeye çalışacaktır.

37. Diğer milletlerle iktisadî tesahül ve bilhassa komünist milletlerle aynı iktisadî plân dahilinde mütekebilen istifadeye ihtimam edilecektir.

[38. atlanmış]
38. Küçük ve orta sanayi hükümetçe siparişler verilmek sure-tiyle himaye ve takviye edilecek, bunları esnaf ittihatları ve kooperatifler şeklinde birleştirmek, küçük teşebbüsâtı bir araya toplamak ve bu ittihatları iktisadî müsaadat ile teşci eylemek ve bu küçük esnafın makine istimal eder müessesat haline gelme-lerini temin etmek ve bu suretle büyük istihsal heyetleri vücuda getirip her şube-i istihsalin âmillerini birleştirerek işçi itti-hatları tesis eylemek, firkanın iktisadî umdelerinden en mühimidir.

40. İşçi ittihatlarının bütün iktisadiyat-ı milliyeyi ellerinde bilfiil temerküz ettirecek bir şekle girmeleri temin olunarak hükümet-i merkeziye ik-tisad-ı millî ve işçi kitleleri arasında revabit-ı kavîyeyi vücuda getirmele-rine çalışılacaktır.

41. Memleketimizde mevcut işçi kuvvetini tanzim ve tensik ve bu kuvvetten muhtelif menatik-ı iktisadiye ve muhtelif şubât-ı istihsalîye arasında munta-zaman tevzileri suretiyle azamî istifade etmek firkanın makasid-i mühimmesinden biridir. Çalışmaya kadar ahalinin muntazam ve vasi bir faaliyete sevki şurâlar idaresinde ve işçiler ittihadının vezaif-i asliyesinden addolunacaktır.

42. Memleketin işlenmemiş bir karış toprağı kalmamak şartıyla bütün arazisini işletmek, müstaid mahallerinde büyük müessesat-ı sınaîye vücuda getirmek suretiyle işçi kitlelerinin tezyidini ve çalışanlar arasında arkadaşça bir intizam, ihtiyarî bir faaliyet, inkılâp ruhuyla ve mesuliyet hissiyle te-

zayüt edecek bir gayret temini fırka elzem addeyleyler. Bunun için halk il kitleleri kapitalistlerin, ashab-ı arazinin ve tüccarın ortadan kaldırdığı ve refah-ı umumiyyenin ancak halk tarafından bizzat sarf olunan mesai ile elde edildiğini görmelidirler.

43. Sanayide mütehassısların daha iyi çalışmalarını için daha yüksek maaş almaları usulünün şimdilik mer'iyetini ve ashab-ı arazinin de vukuf ve tecrübesinden bir müddet istifade olunmasını fırka kabul eder.

(Mabadi var)

[?]